

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Medens Christian den Femtes Danske Lov i sine Regler for Almuens Undervisning indskrænker sig til at indføre nogle faa, men dog ikke uvæsentlige Forbedringer i de ved Kirkeordinansen af 1537 med flere senere Bestemmelser givne Forskrifter herom, udstedte Christian den Sjette den 23. Januar 1739 i Videreførelse af det af Frederik den Fjerde ved Oprettelsen af Rytterskolerne givne Eksempel en almindelig Forordning om Skolerne paa Landet i Danmark, hvorved Kongen vil „lade danske Skoler paa en bestandig Fod saaledes indrette, at alle, endog de fattigste Børn, overalt paa Landet kan tilstrækkelig undervises om Troens Grund samt Salighedens Vej, Orden og Midler efter Guds Ord og den evangeliske Kirkes sande og i Børnelærdommen kortelig forfattede Lære, saa og i at læse, skrive og regne“.

Denne Forordning, der indførte Skolepligt fra det 6te Aar til Konfirmationen, var Grundlaget for Undervisningen paa Landet, lige til den anden store Folkeskolelov, nemlig de bekendte Skoleanordninger af 29. Juli 1814 — for Købstæderne, for Landet og for København — gav et nyt Grundlag for den danske Skoles Liv og Virksomhed, der har været gældende siden da og delvis endnu bestaar.

Lovene af 2. Maj 1855, 8. Marts 1856 og 30. September 1864 ændrede paa enkelte Punkter Anordningernes Bestemmelser, men det var dog først Loven af 24. Marts 1899, der gav nye Regler for Folkeskolens Ordning paa de for denne betydningsfuldeste Omraader, og denne Lov, saaledes som den blev ændret ved den nugældende Lov af 29. Marts 1904, er derfor den tredje omfattende Folkeskolelov, der er udstedt, men dog ikke mere omfattende, end at Anordningerne af 1814 blev ved at bestaa paa alle Punkter, hvor den senere Lovgivning ikke har givet ny, ændrede Regler.

Nærværende Lovforslag, — den fjerde Folkeskolelov — bygger paa samme Maade paa Anordningen af 1814, der ikke i sin Helhed foreslaas ophævet; naar man har anset det for rigtigt at undlade dette, er det dels, fordi dette udmærkede Lovarbejde paa saa mange Punkter bærer Præg af Forudseenhed og sund Sans, at det er tiltalende at lade det bestaa som Grundlaget for dansk Skolelovgivning, som det har været det i over et Aarhundrede, og dels fordi nærværende Lov

bør begrænses til at omfatte selve Skolens Undervisning og Ordning og Reglerne om Undervisningspligten, men ikke optage Bestemmelser om Skolebygninger m. v., med Hensyn til hvilke Anordningen af 1814 endnu danner Grundlaget, lige saa lidt som der i nærværende Lov gives Regler for de kirkelige Forretninger, som paa Anordningens Udstedelsestid overalt var forbundne med Lærerembederne, og som endnu paa mange Steder er knyttede til disse; med Hensyn til disse kirkelige Forretninger er Anordningen af 1814 og de dertil knyttede Aktstykker endnu paa mange Punkter vejledende.

Nærværende Lovforslag har som Grundlag de af den ved Lov af 21. Februar 1919 nedsatte store Skolekommission i Betænkningen af 1923 stillede Forslag, selv om intet af disse er fulgt i sin Helhed.

Ligesom den store Skolekommission bygger Lovforslaget paa det Grundsynspunkt, at Folkeskolen som den betydningsfuldeste af alle Skoleformer skal have sit Maal i sig selv. Den ved Loven af 24. April 1903 indførte Enhedsskoleordning har imidlertid fæstnet sig saa stærkt og udgør i en saadan Grad et af alle anerkendt og værdsat Hovedprincip i dansk Skolelovgivning, at Hensynet til Opretholdelsen af dette Princip har maattet præge ogsaa dette Lovforslag. Man skal i saa Henseende henvise til de Bestræbelser, der særlig i de sidste Aar har været fremme for at skabe en Parallel til Mellemskolen i Sammenhæng med Folkeskolen og tagende Sigte paa Erhvervslivet og at føre denne Retning af Folkeskolen igennem til en Afslutning, der for de Børn, der ikke ønsker Mellemskoleeksamen, kan danne en tilsvarende Afslutning paa deres Skolegang. I Overensstemmelse hermed har man ved nærværende Lov foreslaaet, at den nuværende Mellemskole, der nu paa saa mange Steder udgør en Del af den kommunale Skole, skal være en Del af Folkeskolen, men at der altid, naar Folkeskolen omfatter en Mellemskoleafdeling efter Lov af 24. April 1903, som Parallel til denne skal findes en anden ogsaa 4-aarig Mellemskoleafdeling, beregnet paa de Børn, for hvilke Mellemskolen i den hidtidige Form ikke passer.

I Overensstemmelse med, at den højere Skole nu, byggende paa 4 Aars Undervisning